

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2014/2.DÖNEM

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVLARI

DIŞ TİCARET VE KAMBIYO MEVZUATI

24 Ekim 2014-Cuma 18:00

SORULAR

Soru 1: Eşyanın gümrük kıymetinin tespiti nasıl yapılır bilgi veriniz ve kıymet tespitinde uygulanan yöntemleri sırasıyla tanımlamaksızın sayınız.

Soru 2: Aşağıdaki kavramları açıklayınız/tanımlayınız

- Royalti veya lisans ücreti
- Bağlı Muamele
- Standart değişim sistemi
- Grup ihracatçısı
- Onaylanmış kişi statüsü
- Bağlayıcı Tarife Bilgisi

Soru 3: Gümrük Kanunu hükümleri çerçevesinde vergiler hangi durumlarda geri verilir madde madde açıklayınız.

Soru 4: İhracata teslim şekillerinden “işyerinde teslim” ve “gümrük vergileri ödenmiş olarak” teslimi açıklayınız.

Soru 5: Teşvik belgesi nedir? Kimler teşvik belgesi için müracaat edebilir? Müracaat mercii neresidir?

CEVAPLAR

Cevap 1- Eşyanın gümrük kıymeti, gümrük tarifesinin ve eşya ticaretine ilişkin belirli konularda getirilen tarife dışı düzenlemelerin uygulanması amacıyla 45 ila 50 nci maddelerde yer alan yöntemlerin sırasıyla uygulanması yoluyla tayin ve tespit olunan kıymettir. Bir yöneme göre belirlenemeyen kıymet için sıra dahilinde olmak üzere izleyen yöneme geçilir. Eşyanın gümrük kıymeti bir üst maddede yer alan yöntem hükümlerine göre belirlenebildiği sürece bir alt madde hükümleri uygulanamaz. Ancak, beyan sahibinin yazılı talebinin gümrük idaresince uygun bulunması şartıyla, aşağıda yer alan yöntemlerden indirgeme yöntemi ile hesaplanmış kıymet yönteminin uygulama sırası değiştirilebilir.

Yöntemler sırasıyla şunlardır:

- 1) Satış bedeli yöntemi
- 2) Aynı eşyanın satış bedeli yöntemi
- 3) Benzer eşyanın satış bedeli yöntemi
- 4) İndirgeme yöntemi
- 5) Hesaplanmış kıymet yöntemi
- 6) Son Yöntem

Cevap 2-

a) **Royalti veya lisans ücreti:** ithal eşyasının imalatı, ihraç edilmek üzere satışı veya kullanımı ya da yeniden satışı ile ilgili hakların kullanımı nedeniyle patent, dizayn, know-how, model, marka, tescilli tasarım, telif hakkı ve imalat prosesleri gibi adlar adı altında yapılan ödemeleri,

b) **Bağlı Muamele:** İki den fazla taraf arasında yapılan takas işlemidir. İhrac veya ithal edilen mal, hizmet veya teknoloji transferi bedelinin; kısmen veya tamamen mal, hizmet, teknoloji transferi veya kısmen döviz ile karşılanmasıdır. Bu işlem iki ülke arasında yapılıyorsa takas, ikiden fazla taraf söz konusu ise bağlı muamele olarak adlandırılmaktadır.

c) **Benzer Eşyanın Satış Bedeli Yöntemi:** Türkiye Gümrük Bölgesi dışında tamir edilmek istenen eşyanın yerine, tamir işlemi tamamlanarak gümrük bölgesine geri getirilinceye kadar geçen süre içerisinde kullanılmak üzere, serbest dolaşımında olmayan eşyanın geçici olarak ithal edilerek kullanılması usulü.

d) **Grup ihracatçısı:** İdaresi ve murakabesi ve/veya sermayesi bakımından aralarında vasıtalı veya vasıtasız şirket ilişkisi bulunan aynı gruba ait imalatçı firmaların ihracat işlemlerini gerçekleştiren yine bu gruba ait olan dış ticaret veya pazarlama şirketi

e) **Onaylanmış Kişi Statüsü:** Gümrük mevzuatı kapsamında gümrük işlem ve uygulamalarının kolaylaştırılması amacıyla belirlenen basitleştirilmiş usul, uygulama ve yetkilerden yararlanmak üzere kanunda belirlenmiş koşulları sağlayan, Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik ve en az iki yıldır fiilen faaliyette bulunan gerçek ve tüzel kişilere talep etmeleri halinde verilen ve A, B veya C sınıflandırmalarında oluşan statü.

f) **Bağlayıcı Tarife Bilgisi,** eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetvelinde sınıflandırılmasına ilişkin olarak, kişinin yazılı talebi üzerine Müsteşarlık (Gümrükler Genel Müdürlüğü) veya Müsteşarlık tarafından yetkilendirilmiş Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüklerince verilen idari karardır.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Cevap 3 –

- 1) Kanunen ödenmemeleri gerektiği halde ödenmiş olduğu belirlenen gümrük vergileri geri verilir.
- 2) Bir gümrük beyannamesine dayanılarak ödenmiş olan gümrük vergileri, bu beyannamenin iptal edilmesi üzerine ilgilinin talebiyle geri verilir.
- 3) Beyannamenin tescili tarihi itibarıyla, kusurlu veya ithallerine esas teşkil eden sözleşme hükümlerine aykırı olduklarından bahisle, ithalatçı tarafından kabul edilmeyen eşyaya ilişkin ithalat vergileri geri verilir.
- 4) Gümrük vergileri 211, 212 ve 213 üncü maddelerde belirtilen haller dışında, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşma hükümleri çerçevesinde Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek hallerde geri verilir.

Cevap 4 –

İŞYERİNDE TESLİM / EX WORKS (EXW)

"İş yerinde teslim" terimi, satıcının malları, kendi yerinde veya ismen belirlenmiş başkaca bir yerde (fabrika, depo, işyeri gibi) alıcının tasarrufuna bırakarak teslim etmesini ifade eder. **EXW**, satıcı açısından asgari yükümlülüğü temsil eder.

Teslim şeklinin özellikleri : Satıcı malları işletmesinde daha önce belirlenen tarihte alıcının emrine hazır tutarak alıcıya bildirir. Alıcı malları işletmeden teslim alarak ihracı için gerekli belgeleri hazırlar gümrük işlemlerini tamamlayarak malları kendi ülkesine ithal eder. Malların işletmede teslim edilmesinden itibaren malla ilgili bütün masraf ve risk alıcı tarafından karşılanır.

Satıcının Yükümlülükleri : Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlayarak belirtilen tarihte veya süre içinde yine anlaşmada belirtilen yerde (Fabrika, depo, işyeri vb.) herhangi bir taşıma aracına yüklenmemiş olarak, malları alıcının emrine amade tutar. Malların emrine hazır tutulduğunu alıcıya bildirir. Alıcının ihracat ile ilgili belgeleri alabilmesi için yardımcı olur. Alıcının talep etmesi halinde, tüm masraf ve riski alıcıya ait olmak üzere taşıma acentası ile anlaşma yaparak, düzenlediği taşıma belgesini varış yerinde malları teslim alabilmesi için alıcıya gönderir. Satıcının alıcıya karşı taşıma sözleşmesi ve sigorta sözleşmesi yapmak yükümlülüğü yoktur. Eğer belirlenen teslim yerinde üzerinde net olarak anlaşılan belirli bir nokta yoksa ve eğer uygun birkaç nokta varsa, satıcı bu noktalardan kendi amacına en uygun olanını seçebilir. Satıcı, malların teslim edilebilmesi için gerekli kontrol işlemleriyle (kalite kontrolü, ölçüm, tartım, sayım vb.) ilgili masrafları ödemelidir.

Alıcının Yükümlülükleri : Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder. Tüm masraf ve risk kendisine ait olmak üzere, mallara ilişkin her türlü ihracat ve ithalat işlemleri için gerekli olan lisans, vb. idari ve ticari belgeleri düzenlemek, gerekli izinleri almak, gümrük işlemlerini yaptırmak ve gümrük vergilerini ödemekle sorumludur. Malları satıcının işletmesinde teslim aldığı andan itibaren malla ilgili tüm risk ve masraflar Alıcının sorumluluğundadır. Malların taşınması amacıyla taşıma acentası ile anlaşarak navlun bedelini öder. Alıcı, malları teslim aldığına dair gereken belge ve delilleri satıcıya sağlamalıdır. Alıcı, ihracat ülkesince öngörülen muayene masrafları dahil, yükleme öncesi her türlü muayene masraflarını ödemelidir.

GÜMRÜK VERGİLERİ ÖDENMİŞ OLARAK / DELIVERED DUTY PAID (DDP)

"Gümrük Vergileri Ödenmiş Olarak Teslim" kuralı, satıcının malları ithalat için gümrüklenmiş olarak ve belirlenen varma yerinde gelen taşıma aracında boşaltmaya hazır şekilde alıcının tasarrufuna bırakmakla teslim ettiğini ifade eder.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Teslim şeklinin özellikleri : Bu teslim şeklinde DDU teslim şekli ile aynı prensiplere dayanır; ancak DDP teslim şeklinde satıcı bir de gümrük vergilerini ödemek zorundadır. Alıcının ülkesindeki yerel bir satıcıdan farksız şekilde malları devreder. Eğer taraflar, malların ithalat için gümrüklenmesine ilişkin tüm hasar ve masrafların alıcı tarafından üstlenilmesini istiyorlarsa, DAP Kuralı kullanılmalıdır.

Satıcının Yükümlülükleri : DDP Kuralı, satıcı açısından azami yükümlülüğü gösterir. Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlar. Kendi ülkesinde ve Alıcı ülkesinde kullanacağı lüzumlu belgeleri hazırlar. İhracat ve İthalat Gümrük işlemlerini tamamlar. Satıcı, masrafları kendisine ait olmak üzere, malların belirlene terminale kadar taşınması için taşıma sözleşmesi yapmalıdır. Satıcının alıcıya karşı sigorta sözleşmesi yapmak yükümlülüğü yoktur. Taşıyıcı aracı temin ederek navlun ücretini öder. Teslime kadar malla ilgili bütün masraflar ve riskler satıcıya aittir. Teslimi alıcının ülkesinde belirlenen yerde ve tarihte gümrük vergilerini de ödemek suretiyle gerçekleştirir. Satım sözleşmesinde aksi açıkça kararlaştırılmamışsa, ithalata ilişkin ödenmesi gereken KDV ve diğer tüm vergiler satıcıya aittir.

Alıcının Yükümlülükleri : Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder ve malları teslim alır. Malların öngörüldüğü şekilde teslim edildiği andan itibaren bu mallarla ilgili bütün masrafları karşılar. Alıcının satıcıya karşı ihracat veya ithal ülkesi yetkililerinin emrettiği herhangi bir yükleme öncesi muayene masrafını ödemek gibi bir yükümlülüğü yoktur.

Cevap 5 –

Teşvik belgesi, yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın bu değerler ve tespit edilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkanı sağlayan bir belge olup Kararın amaçlarına uygun olarak gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenir.

Müracaat

Gerçek kişiler, adi ortaklıklar, sermaye şirketleri, kooperatifler, birlikler, iş ortaklıkları, kamu kurum ve kuruluşları (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları yüzde elliye geçen kurum ve kuruluşlar) ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler ve vakıflar ile yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri teşvik belgesi düzenlenmesi için müracaat edebilir.

Müracaat mercii

Teşvik belgesi düzenlenebilmesi için Bakanlığa müracaat edilir. Ancak, genel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan, sabit yatırım tutarı onmilyon Türk Lirasını aşmayan yatırımlar için firmanın tercihiyle ilgili olarak yatırımın yapılacağı yerdeki yerel birimlere de müracaat edilebilir.